

Borbély László

Az erőszak foghíjas szája

(Regényrészlet)

Magyarország, 2002.

Az elcsalt tavasz előre megtervezett jövő idejében mindent befed a választás kiszámított szabadsága. Önkényesen keveredik bele a napnyugtába forduló közönybe, a jóhiszemű emberi tévedésekbe, hánytatóan bonyolulttá és mocskossá tesz mindent, ami kapcsolatba kerül vele.

Egy férfi és egy nő áll a mező szélén, arcukon kitágult az erőszak, a fenyők felett forduló madarakat figyelik. Mögöttük egy katonai dzsip és egy busz várakozik.

– Késnek – mondja a nő, a türelmetlenség magáévá teszi a hangját.

– Nyugodjon meg, miniszter asszony, nemsokára megérkeznek – mondja Berkesi. A férfi szemének ráncketrecei mögött egy sakál árnyéka hízeleg.

– Még ne szólítson így – kéri a nő –, majd ha kineveztek, csak a választások után.

– Ahogy kívánja.

– Miért nem hívjuk fel őket?

– Nem biztonságos.

– Lehallgatják?

– Valószínűleg.

– Akkor hogyan szokott beszélni velük?

– Vannak összekötőink, minden nap átjön valaki a határon, aki átadja az üzenetet.

– Megbízható?

– Az ő emberük.

A nő erőltetett mosolya még ellenszenvesebbé teszi halotti maszkját.

– A sporttelep biztonságos?

– Teljesen. Mindenki nekünk dolgozik, a környékbeli két tanyán is.

– Az ételmezés sem kelthet gyanút senkiben?

– Terv szerint elő van készítve minden. Nyugodjon meg! Senki sem fog hiányt szenvedni semmiben.

– Nem szeretnék panaszt hallani a vendégeinktől. Hosszú távú együttműködésre gondoltunk.

– Tudom – bólint Berkesi –, engem is így tájékoztattak.

– Melyik csoportjukat küldik ide?

– Kipróbált és összeszokott kommandót várunk, néhányan már voltak bevetésen nálunk, körültekintően készítették fel őket, van közöttük olyan, aki magyarul is beszél.

– Ismeri őket?

– Már találkoztam az egyikkel a Közel-Keleten.

- Maga ezt nem pénzért csinálja, ugye?
- Ezt a szolgálatot lehetetlen megfizetni, legfeljebb azokat, akik végrehajtják a parancsainkat.
- Hisz benne?
- Miben?
- Az ügyben.
- Ez nem hit kérdése. Sokkal inkább a létszemléleté.
- Azért biztos, hogy magának is megvan az ára.
- Mint mindenkinek – bólogat Berkesi –, aki a baloldalt szolgálja.
- Régóta szolgál velünk?
- Olyan családba születtem, ahol a hovatartozás és a hűség sohasem lehetett kérdéses, aztán felvettek a terrorelhárítókhoz, rögtön az első alakulat létrehozásakor, bizonyára ismeri a múltamat.
- Olvastam az anyagát. Soha semmit nem bízott a véletlenre. Ha nincs az a négy év, nyilván töretlen és kivételes a karrierje, mondhatni példátlan a fegyveres erőknél.
- Nyilvánvaló – Berkesi hangjában öntelt cinizmus nyílik, gesztusai sürgős elégtelért kiáltanak –, idén minden másképpen történik, a választók akaratából.
- Elérkezett az ideje – bólogat a nő.

Mind a ketten megfordulnak, felfelé néznek.

Készülő vádalkukból rögtönzött tervek húzódnak körbe, elrásokodott ígéretek fedik őket, a jelenre nehezednek, megtömik aljassággal, kiásott pincék penészes magányával.

Kétfedelű repülőgépek érkeznek.

Fáradhatatlanul erőszakos hangjuk a feltámadó szél erezetébe kapaszkodik, felerősödik, visszafordul, összezsugorodva egybeolvad a nyugalom szemcséivel. Hazug, ki-módolt távlatok keletkeznek, egymásba vannak gabalyodva.

A gépek hitelek-ből megvásárolt egyensúlya idegen árnyalatokkal keveredik. A kiterjesztett szárnyak hatalomra vágynak, kiéhezettek, önteltté teszi őket kiterjedésük többirányúsága.

A gépek leereszkednek a fűre, egyre lassabban futnak, imbolyogva megállnak. Kinyílnak az ajtók, kisportolt férfiak ugranak a fűre, elindulnak Berkesiék felé.

Berkesi és a nő kötelező mosollyal várja a vendégeket. Terrorhoz szokott, egyforma arcok közelednek feléjük, pórusaik a szabad levegő életteli nyomásában kitágulnak, elvirágzanak.

Szögesdróthajú, fiatal férfi lép a nő elé, angolul beszél, Berkesi tolmácsolja a mondanivalóját:

– Köszönjük, hogy vártak bennünket. Sajnos, nem tudtuk pontosan tartani az időt, a szerbek miatt manőverezni kellett – mondja ünnepélyesen, hangosan.

A nő magyarul köszönti a férfiakat: – Uraim, kedves barátaink! Magyarország le-

endő liberális miniszterelnöke és baloldali kormánya nevében üdvözöljük önöket hazánk földjén. Megkülönböztetett szeretettel és figyelemmel vártuk érkezésüket abban a reményben, hogy az elkövetkezendő időszakban küldetésük segít elérni céljainkat, melyek közösek. Érdekeink ugyanazok, le kell váltanunk a jelenleg uralkodó rezsimet. Ehhez kérjük az önök páratlan tudását a baráti segítségnyújtás jegyében. Gondoskodunk róla, hogy otthon érezzék magukat Magyarországon, amely örökké hálás marad szolgálataikért.

Miután a rögtönzött köszöntőnek vége, Berkesi szűkszavúan üdvözi a szögedrót-hajú férfit.

- Örülök, hogy újra látlak, Júda. Induljunk, gyertek, szálljatok be a buszba!
- A pilóták a gépek mellett maradnak – mondja Júda –, tankolás után visszafordulnak.

A nő Berkesire néz: – Mondja meg, hogy gondoskodunk róluk is, küldünk nekik valami harapnivalót. Megérdemlik.

- Kiváló pilóták – folytatja Júda -, jók az idegeik, mindig velük repülünk.

A férfiak könnyedén elindulnak, a busz ablakai tükrözik mozgásuk vadállatiasságát, lépéseik megtaposott testrészek kinszenvedő emlékét őrzik.

Júda Berkesi mellett megy, a parancsok beleépültek az arcába, nem határolható el tőlük. Nem különösebben vesz tudomást a nőről, csak az illem kedvéért néz néha rá is, mialatt Berkesihez beszél.

- Időközben megváltozott a kiképzési terv – mondja Júda.

Berkesi rutinosan fedi el a nő elől valódi érzéseit, arca továbbra is nyugalmat tükröz, visszakérdez: – Hogyhogy?

– Egyelőre csak annyit mondhatok, hogy szükség van valakire a ti részletekről is. Valakire, aki az általunk kiképzett csapatokat vezetni fogja.

Berkesi kezét csókol a nőnek, megvárja, míg elhelyezkedik a dzsipben, azután felszáll a férfiak után a buszba. Az országútig egymás után halad a két jármű, azután ellenkező irányba folytatják útjukat.

*

Az önmegrablás borzalmainak páratlan szorítású együttélési formái, parázna, félig gombolt alkui horpadt bádögbögrékben adagolják ki a fájdalmat. A jelzőlgölcsonókkal előkészített, hamisított történelmi mítoszokkal kikényszerített megszállás vérző lábnyomokon halad előre; rosszul van tőle a jóhiszemű hit, a tisztesség eltorzul lánctalpai idegen dübörgésében, a hónapos szobákban kifosztásra ítélt családok reszkető arcai némán fordulnak magukba, imáik már alig érik el az Istent, nincsen többé adószedő, aki ne lenne tüskés és hideg, mint a Megváltó homlokán vérző töviskorona. Az ember hiába tud és hisz Krisztus feltámadásában, mert kufárok kezében vannak a trezorok kódjai, a megalkuvás kötvényei és a kahal metszőkései.

Berkesi és Júda a meredek ösvény végéhez ér, megáll, már megszokták, hogy a min-

dent tudó lehallgató szél felborzolja idegszálaikat, ismét megvetik lábukat a hazaárulás hídján, a fák engedelmesen állomásoznak előttük, minden pontos, akár egy helyesen tájolt térképen. Réveteg arcok és rajzolatok lebegnek szemük előtt, hasztalan igyekezetük és megfelelési kényszerük megnyúlik a látóhatárig, a látványosság ízű jelen hideg bizonytalanságot szül a két férfin. Tolató, vágánytalan szerelvényű testek ütköznek egymásnak, megszenvedett mozdulataik elhatárolják magukat a jól kiképzettek magabiztosságától. Túledzett, darabos akarásuk kérdőjeleket ír homlokukra.

Berkesi és Júda eleinte szótlánul figyel, ahogyan a két hús fő alakulat gyakorlatozik, hozzáértő tekintetük azonnal észreveszi a hibákat; az egyik csoport símaszket visel, jóformán fegyvertelen, vízzel töltött műanyag palackokkal támadja a pajzzsal és gumibottal védekező, sisakos csapatot, akiknek felszerelése a készenléti rendőrkére emlékeztet.

Mozgásuk hullámzó, egymásba olvadó, eltörtén egyenes, túlságosan megrendezett, indulatosan csúszkál ide-oda az áramütött erőszak egyenetlenségében; verejtékcseppek úsznak a földön, megtömik idegen szívű üzenetükkel a teret. Az elfalazott kiáltások, a füre ülepedett bakancsnyomok némán örvénylenek. Kifordult szárnyatlan árnyékok lebegnek felettük, érintésük egyberajzolt és leigázó.

Júda arcának megfigyelhető résein keresztül minden megvetés megmutatkozik, a kegyelem legkisebb formációja is eloson róla.

Berkesi kifejezéstelen arccal szemlélődik az eltúlzott rohamok felett, elárult társai hiába sorakoznak a múlt határmezsgyéjén, emléküik arccal lefelé temetve nyugszik tudattalanjában.

Sakálok repülnek feléjük, lilulásig szorított nyakak jóleső íze után kíváncsognak. Még hasztalan kutatják az elgyötört testeket, még beváltatlan ígéret körülöttük a magyarok vére, a gumibotozás hidegen puffogó bizonyossága.

A távolban sülyedni kezdenek az erdők, kőfalak nőnek helyettük, szögesdrótot okádnak a megszállók demarkációs vonalai.

Az elrabolt tájra réveteg jövő vetül, lovasrohamok hangját lobogtatja a viharos szél, mindenki életnagyságú céltábla, aki nem hajlandó jóllakni a hazugság élettelen testrészeivel.

Szárnytalan madarak zuhannak a földre, a tegnapi szorított reményt hiába keresik. Hasztalan kutatnak mézédes emlékképek után, a kilátástalanság még egyszer, utoljára jóllakik a színes reklámokba csomagolt halotti toron, csak látványosság körülötte a zabáló család, az érzések hideg bizonytalansága sülyedni kezd a tolató jövőben.

Sporttelepnek álcázott katonai sátoortábor tűnik elő az erőszakosan lobogó bokrok mögül. Berkesi és Júda elhalad a sátoortábor mellett, s a lőtérre ér.

A lőtéren gondosan kialakított golyófogó halmok, biztonságos lőállások sorakoznak egymás mellett. A halmok előtt céltáblák állnak, életnagyságú figurák. Egyforma az arcuk: középkorú férfi, vonásainak magabiztossága megnyugtató, kikezdetetlen tartása határozottan helytáll tekintetének magabiztosságában. Lényege szerint politikus,

de ember is, esküt tett és felelősséget vállalt mindenkiért, azokért is, akik sunyin vagy nyíltan gyűlölik léte céltudatosága és hűsége miatt.

Berkesi megfogja hátulról Júda karját, megállnak.

– Mit szólsz a célponthoz, Júda?

– Egyértelmű.

– Olyan, mint egy szobor a téren. Míg van, meghatározza környezetét. Ha eltűnik, minden megváltozik körülötte. Ha újat állítanak a helyére, az határoz meg mindent.

– Az árnyékkormány már készen áll, s mi nemcsak segíteni fogunk a hatalomátvételeben, hanem abban is, hogy az ország vezetésének demokratikus úton szerzett joga ne kerüljön veszélybe.

– Mi a véleményed a nőről?

– Férfinek jobban örültem volna.

– Tehetséges.

– Jó szervező, mindenáron eléri, amit akar.

– Mit akar?

– Uralkodni.

– Nélkülünk nem fog sikerülni.

– Udvarias voltál nagyon.

– Nőekkel szemben mindig.

– Hallottam a palesztinok elleni legújabb kalandjaidat.

– Meg kellett félemlíteni őket. „Száz hóhért ide, s terrorizálok egész Párizst. Fejlőlem mondhatják önök, hogy fasiszta vagyok, de a népet móresre kell tanítani, hogy könnyebben vezethessünk. Különben is a modern háború célja a lakosság meghódítása. Ehhez pedig a terror a legmegfelelőbb fegyver.” Na! Ki mondta ezt? Emlékszel még?

– Trinquier ezredes mondta Algírban.

– Jó a memóriád.

– Még nincs okom panaszra.

Júda arca kegyetlen. Berkési hirtelen mozdulattal a célpont felé fordul, pisztolyt ránt elő zakója alól, és lövéseket ad le. Júda Berkésit nézi. Mosolyog.

A találatok tűhegyes szúrásai végtelen folyosókat döfnek a levegőbe. Az elsők a legfájdalmasabbak, távolságuk izzadt hátán átvérzik az ing, az utolsók már csak kiszámított ütések, a legfontosabb bankokkal egyeztetett kamatok, a megszállás lándzsái.

*

Berkési és Júda felperzselt, kiégett síkon sétál, tudatukban megreped az idő, megszabadul különös ismertetőjeleitől, a megtaposott sírok kidőlt keresztjeire ragasztja bűnjeleit, eladott arcukat odadörgölik a visszafizetendő kölcsönök kéjtetéhez, visszafordított vágyaik helyükre illesztik ravaszul kiszámított mozdulataikat, kötelezővé teszik a meghunyászkodó engedelmességet.

Árnyékuk elfordul, a megszerzendő távlatot nézi, idegenségük közönyösen kiszámí-

tott, összemossott elbizakodottságát. Ruháik zsebében a sötétség kivastagodó fekélyei, a boldogtalanság törekeny pálcikái, hóhéroltözékké válik rajtuk méregdrága öltözékük.

Szemük felnagyított térképe a fák fölött libeg, érhálóján vadászgépek támadnak, áldozataik csak unalmas hírek a televíziók adásaiban.

Magabiztos, határidőre megfizetett lépéseik a magyar társadalom összeomlásának és megszűnésének irányába haladnak.

A két férfi megérkezik. A főépület tömbje az udvar közepén van, a melléképületek, a két gazdasági szárny derékszögben kapcsolódik két oldalához. Klasszikus oszlopsor övezi a meredek, lépcsős feljárót. A főépület széthúzott, csigavonal-díszítésű felületeit fekete lemezek keretezik, fehér ablakok tagolják a homlokzati falat, a tető hegyesszögben metszi a sűrű építmény élet.

A keskeny mozdulat, a szalagformájú szél visszafordul a ház falán. Az udvar, az elgazosodott kert színei rákúsznak a nehéz tölgyfa kapura, szokatlan kölcsönhatásuk víziókat szül; mintha az érkezők elé kormos töltényhüvelyeket vetnének a mindig jelenlevő parancsok, melyek a jól artikulált üvöltések egyhangúságában már rég egybenőttek, egyetlen jelentést hordoznak, hasonlóná váltak mindenféle szenvedéshez, gyilkolnak és megsebeznek, megismélik az egyszerűnek hazudott vádalkukat, és olykor, a szörnyek évadján, még az ember fiát is halálra ítélik.

Berkesi előre engedi Júdát a tölgyfa kapun. Kitágult hallba érnek. A szemben levő falban ajtókat vágtak, rézkilincsek gondosan meg van tisztítva. A falakon naiv freskók. Az egyikén fásult testű parasztlak cipekednek, vállakon zsákok, megdagadt lábuk alatt vérzik a tarló, elhagyta őket a hitük, mert Isten lélektetését felfalták a vámszedők, lépéseik mögött soványan éheznek a holnap.

*

A kutya vonítása elnyújtott kín a feszültség arcában; mintha egyre mélyülő gödröt ásna a védtelen, feltört udvaron, melyen a hosszúkás keréknyomok kataton egyszerűséggel követik egymást; nincsen se kihagyás, se szünet, szorgalmas csaholás, körömtépő kaparás között lélegzik, csóválja a hangját, újrakezdi előlről a bánatát, harapások és nyúzások emlékéből származtatja hozamát.

A tanya eladott szabadság a tavasz eltékozolt mintái között. Zöld levelei, elhaló gyökerei összetapadnak, ölelkeznek egymás árnyékában, aztán visszafekszenek a cserepek alá.

Széthintett hamu, aranyra cserélt tradíció keveredik a délután testén.

Júda kilép a tornácra. A bronzból öntött sugarak utána folynak, derékig jár vétkeiben. Múltja omladozó falának támaszkodik.

Az udvar egymásba kapaszkodó fái átnyúlnak a kerítésen, az egyforma hosszú iszállók szabályosan keresztezik egymást, az elhagyott ólak börtönszerű magányában ugrásra készen guggol a fájdalom.

Szüntelenül számítgatja erejét a nap, mintha szándékosan próbálkozna a nyárral, hogy elviselhetővé tegye a bukott angyalok csőrének kíméletlen támadásait, vitathatatlan erőszakosságát a megerőszkolt tavasz szeméremtestén.

Júda az udvarra lép, a lóistálló sarkánál vizelő férfihoz fordul:

- Megmondtam, hogy hallgattassák el az a kutyát! Idegesít a vonítása. A férfi megalázkodik Júda nyilvánvaló tekintélye előtt, kihúzza magát.
- Bekötöttük az istállóba, azt hittük onnét nem fog kihallatszani.
- Hányszor kértem, hogy intézzék el? Talán könyörögjek?
- Nem fog többet vonítani.
- Mit akar csinálni vele?
- Bekötöm a száját.
- Miért nem akarja felfogni, hogy mit akarok magától? Azt mondtam, hogy zavar a vonítása, tehát hallgattassa el.
- Mindjárt idehívok még valakit.
- Ne hívjon senkit, egyedül csinálja! Megértette?
- Igen.
- Szóval. Mit fog vele tenni?
- Elengedem..., hadd menjen, amerre akar..., vagy elviszem magammal a legközelebbi tanyára...
- Maga idióta?
- Nem vagyok az. Engem kiválasztottak, akárcsak a többieket, kiképeznek bennünket, hogy...
- Fogja be a száját! Aztán hallgattassa el a kutyát, de itt és most! Eszébe ne jusson elvinni bárhova. Visszaszökik.
- Igaza van. Erre én nem is gondoltam.
- Kicsoda maga? Úgy értem, hogy mivel foglalkozik?
- Nincsen rendes munkám, bezárták a gyárat, ahol dolgoztam.
- Maga sohasem válaszol arra, amit én kérdezek. Csak tetteti magát, vagy tényleg ilyen?
- Ilyen vagyok.
- Mit csinált a gyárban?
- Segédmunkás voltam.
- Mihez ért még azon kívül?
- Semmihez.
- Hogy hívják?
- Apró Tamásnak hívnak.
- Családja van?
- Nincsen.
- Hozzá tartozói sincsenek?

- Senkim sincs.
- Miért jött ide?
- Olvastam a hirdetést, és jelentkeztem. Sokáig azt gondoltam, hogy ugyanúgy járok, mint eddig, amikor alkalmi munkát kerestem, és nem volt rám sehol szükség, pedig sok mindent meg tudok csinálni. De maguk néhány hét múlva visszahívtak, és elhoztak ide, erre a tanyára.
- Tudja maga, hogy ki vagyok én?
- Nem tudom, csak annyit mondtak, hogy kötelesek vagyunk engedelmesskedni maguknak.
- Berkesi mondta, ugye?
- Igen.
- Mikor látta utoljára?
- Reggel az eligazításon.
- Mit gondol róla?
- Nem gondolok semmit. Nem is ismerem.
- Valamilyen véleményt azért csak kialakított magában róla?
- Nem szeretnék konfliktusba kerülni vele.
- Fél tőle?
- Félek.
- Pedig maga erősebbnek látszik nála.
- Az nem számít.
- Hanem mi?
- A tartása.
- Írja le! Milyennek látja?
- Szürke szeme van. Mindig elegánsan öltözik. Az erőszak beleépült az arcába, nem tudom elválasztani tőle. A zakója alatt fegyvert visel. A teste beszűkülő ólombörtön, szabálytalan őrtonnyokkal.
- Telitalálat. Gratulálok!

Júda arca szögesdrótból font háló. Szerteszét szórt hatágú csillagokon hátrál az időben, elhajol előle az élet, izzadságszagú matracok rugói nyikorognak a zárkákban, jeltelen tömegsírok felett masíroz lánctalpakon, szertelen növények néznek utána, gyökerüket az égbolt felé nyújtva zokognak. Kölcsönkapott hatalma legmélyén megkísérti a világalom, fagyos és rideg, mint a hullaház. Az összetört életek tábláinak maradványai lebegő érzések. Erőszakosan, úragombolt kényszerzubbonyban járja haláltáncát, a gyászindulót az elmúlás méregpoharaiba csepegteti. Perverz tombolását csak a túlvilágon látják, eladja a lélekharangot, rálép a csecsemőfehér holnaputánra.

Júda lassan a zsebébe nyúl. Apró Tamás lehajtott fejjel, mozdulatlanul áll. Kezein rágott, beszakadt körmök, silány, éjfekete rétegek, terepszínű gyakorlóruhája elnehe-

zülten, kemény rovári vázként takarja, csak az ígéretben reménykedhet, hogy meggazdagodik az erőszak mocskában.

Júda kibiztosítja a pisztolyát.

- Hozza ide a kutyát!
- Kérem, én...
- Teljesítse a parancsot!
- ...én inkább elviszem...
- Nem viszi el sehova, ide hozza elém.
- Igenis.

Apró Tamás elindul az istállóhoz. Hosszú láncon vezeti ki az istállóból az alacsony, hosszú szőrű, barna állatot. Megáll Júda előtt.

- Kösse oda az akácfához!

Apró Tamás a fához vezeti a kutyát, a fa törzsére csavarja a lánccsatlót. Az állat elkezd körbefutni, feltekeri a láncot, megrándul, amikor a végéhez ér, aztán újból elkezd futni visszafelé.

Apró Tamás visszamegy Júda elé, megáll. Júda felemeli a fegyvert, lassan céloz a körbefutó állatra, aztán hirtelen elmozdítja a kezét, meghúzza a ravaszt, és fejbe lövi a férfit.

Felhőket ütköztet a hirtelen feltámadt, tavaszi szél, kivéreztetett földdarabok, hegesztett erdők, túldobált halmok, kevert utak között csend zuhan a lehullott levelekre, bezárt ajtók nyílnak, siralom tapad a kilincsekhez, összetörnek az árulás bútorai.

*

A ló minden lehetőséggel számolva, az engedelmesség szabálytalan koordinátái között, megalkudva üget a homokos mezei úton. A kocsi árnyéka rendszertelenül, öntörvényű alkatrészein hintázva esik egyre előbbre, kanyarok nélkül, kiszámítottan. Artistaként egyensúlyoz a láthatatlan időn, meglöki számtalan deszkáját, rúdját, beleszedül futásába, visszahull a bággyadt homokra, szétszórja harsogó hazugságait, aztán újból felopózik a kölcsönökkel bélelt életek vállára, és hurkot dob a szabadság megsebzett nyakára.

Berkesi Júda mellett ül a bakon.

- Nemsokára odaérünk, gondolom – mondja Júda.
- Igen – válaszolja Berkési.
- Ha találkozunk valakivel, mit fogunk neki mondani?
- Senki sem jár errefelé ilyenkor.
- És ha mégis?
- Nem állunk meg.
- Van zseblámpád?
- Igen. Hoztam magammal.
- El kell majd tüntetni a nyomokat.

- Nem hagyunk nyomokat.
 - Le kell taposni a fűvet mindenütt.
 - Az nem számít. Járkálhatott ő is, mielőtt főbe lőtte magát. Hoztam egy üveg pálinkát, csak néhány pohárra való hiányzik belőle, majd odadobjuk melléje.
 - Tulajdonképpen saját magát leplezte le. Azt hitte, nem jövök rá.
 - Hogyan jöttél rá?
 - Megéreztem mindjárt az első pillanatban, de később már egészen biztos voltam benne. Elővette a zsebkendőjét, megnéztem, hogyan van összehajtvva. A négy sarka be volt húzva a közepére. Ezt csak feléjük csinálják.
 - Kiváló megfigyelő vagy. Gratulálok.
 - Nem volt nála semmilyen igazolvány.
 - Miért?
 - Talán azért, hogy elhitesse a meséjét velünk, azt hazudta, ellopták a kabátjából. Így képtelenség volt lekáderezni. Nem maradt más hátra, mint megbízni benne. Beneteket nem hibáztatlak, tényleg rátermettnek látszott.
 - Megjárta.
 - Attól tartok, nem fogják abbahagyni, mindent megpróbálnak újra. A tanya védtelen, valószínűleg meg kell erősíteni.
 - Vannak fegyvereink.
 - Az kevés. Nekik is vannak fegyvereik.
 - Bizonyos vagy benne, hogy ellenünk dolgoznak?
 - Az most nem számít. Nem kellene ide se árulók, se besúgók.
 - Nincs tudomásod arról, hogy a szerbeknek mik a szándékaik?
 - Mindegy, kit támogatnak, mert bennünket akkor sem irányíthatnak.
 - És mi lenne, ha átmennénk hozzájuk, megbeszélni velük ezt a dolgot. Biztos meg lehet találni a módját.
 - Nem lehet. Csak két ember jöhetne szóba. Te és én. Kiszednék belőlünk, amit tudunk, aztán kinyírnának. Meg kell védenünk magunkat és az alakulófélben lévő csapatot is.
- A szél ide-oda lökdösi a megpuhult felhőket, lenyakazott elárult alkuk verődnek a kocsi oldalához, tömeggyilkosokról elnevezett csillagképek billegnek a látóhatár felett, elvont arcok fuldoklanak a fekete vizekben.
- Hűvösödik – mondja Júda.
 - Kellett volna hozni még egy pokrócot – válaszolja Berkesi.
 - Nem baj, nem fog sokáig tartani.
 - Olyan az életem, mint egy film.
 - Tessék?
 - Mondom, hogy olyan az életem, mint egy film.
 - Régen voltam moziban.

- Mit néztél meg utoljára?
- A King Kongot. Láttad?

– Arról szól, hogy egy akkora majom, mint egy templom, elrabol egy asszonyt, beleszeret, mindig a tenyerén hordja. A végén helikopterekről meg repülőgépekről nyitnak tüzet rá, hogy kivégezzék. Az asszony is meghal. Valahogy úgy kellett volna megcsinálni, hogy az asszony túlélje. Nagyon szép nő játszott.

- Megérkeztünk. Ennél mélyebbre már nem kell menni az erdőbe.
- Akkor álljunk meg itt.

Megállnak. Berkesi leveszi a kocsiról a halottat, az útszéli fűre helyezi. Izmai már majdnem megmerevedtek teljesen. Júda behajlítja a térdét, ülő helyzetbe emeli a lábait, aztán közösen felemelik az élettelen testet, elindulnak vele. Berkesi nyakában függ a zseblámpa, ide-oda verődik a fénye, megzavarja az éjfélhez fohászoló bogarakat, a sikítózó madarakat, kikezd a széllel, felhívítja megszokott ütemét, gyanakvó, követelőző kis súlyokkal terheli meg.

Megbotlanak a kövér bokrokban, a forduló mélyedésekben, egymásra lökik erőltetett lépésüket, halkán káromolják az Istent.

- Ezen a tisztáson jó lesz – mondja Berkesi.
- Jól van, tegyük le itt – mondja Júda.

Leteszik, kiegyenesítik a holttestet, bal karját gondosan a combja mellé, jobb karját a feje fölé helyezik, Júda egy ronggyal megtörli, aztán melléje ejti az üveget, a maradék folyadék a fűre ömlik. Berkesi letérdel a halotthoz és kezébe adja a pisztolyt.

Felállnak. Elégedetten nézik.

– Tudod – mondja Júda -, most arra gondolok, hogy egyszer majd minket is így visznek el valahová.

- Meg fogják rendezni az öngyilkosságunkat?

– Talán igen.

– Nem is hinnéd, hogy milyen egyszerű megszabadulni valakitől, akire már nincsen szükséged.

– Meghúzod a ravaszt. Ennyi.

– Ennyi.

A ló nyugodtan áll a keskeny úton, mozdulatlanul nézi a fekete fákat. A hangok minden izgalmukkal a sötétség érzékeibe férkőznek. A halál ablakai előtt koporsók lengenek, tisztátlan küszöbökön bukik el az újjászülető élet.

A rémület nyújtózó sikolya sikeresen kúszik előre az erőszak foghíjas szájában, nyelőlöcsövének tályogain, melyek gyógyíthatatlanok, megtisztítják az utat, fénytelen, ehetetlen tápláléka előtt.

Szükszavúán magába fordul a tavasz, hamis szavazócédulák hullnak az égből, kisebesedik tőlük az élet.